

ENTREVISTA

Teresa Casals

FILÒLOGA CATALANA PREMIADA PER LA PLATAFORMA PER LA LLENGUA

“S’ha de replantejar la qüestió lingüística a l’escola”

CLARA LÓPEZ
BARCELONA

La filòloga, mestra i activista Teresa Casals (Badalona, 1941) rebrà el premi especial del jurat Martí Gasull i Roig, concedit per la Plataforma per la Llengua, per la seva tasca en defensa de l’escola catalana. El jurat ha reconegut l’aportació de Casals en la formació de mestres en català, cosa que va facilitar el pas de l’escola franquista a l’escola catalana a través dels programes d’immersió, model de cohesió entre nens i joves sense separar per la seva llengua d’origen.

Per què es va apostar per un model d’immersió lingüística a Catalunya?
Durant el franquisme el català havia estat absent en moltes zones del territori, especialment en aquelles on hi havia hagut més immigració. Quan es va haver de plantejar un nou model d’escola, vam veure que la immersió permetia que els nens que havien crescut allunyats del català tinguessin les mateixes oportunitats que els que el parlaven a casa. Fer una escola on el català fos la llengua vehicular permetia compensar aquestes desigualtats, però primer calia reciclar els mestres.

Pràcticament, contra rellotge, no?
Teníem 40.000 mestres per formar i el model començava l’any següent, imagina’t la complexitat. Es feien cursos optatius a tot arreu, des de Berga fins a l’Ebre. En aquella època jo ja m’havia format en català i se’m van assignar els cursos a no catalanoparlants que es feien a la Universitat Autònoma de Barcelona. Va coincidir que era al lloc adequat en el moment adequat.

Sembla que tothom s’hi va bolcar.
Molt. La gent anava a classe després de la feina i feia molt esforços. També els mestres, que ens vam haver de crear el nostre propi material. Fins aleshores només s’ensenyava amb els llibres de *Cavall Fort*, i nosaltres estàvem fent classes a adults, a adults mestres. Però hi havia la sensació generalitzada que era una cosa que s’havia de fer si es volia una reforma de veritat.

¿Entre els pares també?
El primer lloc on es va fer va ser a Santa Coloma, perquè ho van demanar ells! Quan se’ls va explicar el funcionament del nou model, van veure que els seus fills tindrien més oportunitats si parlaven les dues llengües.

Què en queda, d’aquell plantejament en l’escola catalana actual?
A l’escola primària la immersió és bastant general, però és cert que no

MANOLO GARCÍA

ho és tant als instituts. Aquest model es va plantejar en un moment en què la gent volia sortir de la repressió del franquisme i volia que s’incorporés el català a l’escola, però el món ha canviat molt des d’aleshores. Només a Barcelona hi conviuen 270 llengües avui dia i és indiscutible que la immersió s’ha trobat amb nous reptes des que es va fer aquest model.

¿S’ha d’adaptar l’escola a les noves realitats?

Hi ha una cosa que per a mi és indiscutible i és que a l’escola catalana el català ha de ser la llengua troncal. A partir d’aquí, sí que crec que s’ha de replantejar la qüestió lingüística a l’escola. Som en un moment de trilingüisme, no de bilingüisme, i hem d’aspirar a aconseguir que els nens parlin català, castellà i anglès quan surtin de l’escola. Però, insisteixo, la base d’aquest ensenyament ha de ser el català. Perdre el català a l’escola seria un error gravíssim i una pèrdua cultural enorme. El castellà és a tot arreu: a la televisió, als llibres, al carrer... Al seu costat, el català es pot desfer com un gelat a l’estiu, si no el protegim. Ho hem de fer nosaltres, perquè si no, no ho farà ningú.

El departament d’Ensenyament va demanar fa prop d’un any fer el model més flexible segons territoris. Què en pensa, d’això?

Crec que s’ha de poder reforçar el castellà en un determinat lloc quan es detecten mancances entre l’alumnat. S’ha de poder fer, i també al revés. Ara bé, s’ha d’anar molt amb compte amb la flexibilització del model, perquè pots arribar a canviar-lo del tot i posar fi a la immersió com a tal.

El PSC va proposar adaptar el projecte lingüístic de cada centre al seu entorn social.

Estic d’acord en adaptar el model sempre que hi hagi un criteri que estableixi el català com a llengua vehicular i que els polítics estiguin assessorats per tècnics i pedagogs.

En poc menys d’una hora de conversa ja m’ha dit dos o tres canvis que es podrien fer.

Hem de ser capaços de preguntar-nos: ¿Això que ens hem proposat dona bons resultats? S’ha de poder parlar per crear un model que sigui el reflex de la nostra societat, i ara és un bon moment. —

en breu

ARA

■ Presó per a un home de Reus per fer proselitisme d’Estat Islàmic

Un home de 38 anys de nacionalitat marroquina va ingressar a la presó preventivament, per ordre de l’Audiència Nacional, acusat de fer proselitisme d’Estat Islàmic (Daeix, en el seu acrònim en àrab) a les xarxes socials i al seu entorn. L’home el va detenir a Reus la Policia Nacional. Segons els agents, contactava amb persones arrestades per terrorisme i havia assumit l’ideari de Daeix. La Policia Nacional assegura que el detingut dedicava part del seu temps a difondre material jihadista per internet. L’operatiu es va fer en col·laboració amb l’Europol i es va detenir una altra persona, que va quedar en llibertat després de declarar.

■ Salut descarta el dissetè cas sospitós de coronavirus a Catalunya

A Catalunya encara no hi ha cap contagi de coronavirus: fins al moment, són 17 els casos sospitosos que han donat negatiu a les proves epidemiològiques. L’Agència de Salut Pública va descartar ahir l’existència d’un nou cas d’aquesta nova pneumònia -el primer en territori català- després que les analítiques a un home de 33 anys procedent de Wuhan, al centre del país i zona d’origen del brot, donessin negatiu. El pacient, que s’allotjava en un hotel a Barcelona, va començar a experimentar símptomes compatibles amb la nova pneumònia i, seguint el protocol d’actuació davant possibles contagis de malaltia d’alt risc, va ser ingressat a l’Hospital Clínic. El departament de Salut va assegurar, però, que el seu pronòstic no era greu i que la derivació al centre es devia únicament a l’especialització dels seus laboratoris de vigilància epidemiològica.

GETTY

■ Un centenar de dentistes faran un 35% de descompte a famílies pobres

Un centenar de clíniques dentals de Barcelona oferiran tractaments rebaixats a famílies vulnerables, després d’un acord entre l’Ajuntament i l’Associació Empresarial de Centres d’Assistència Dental (AECAD). La mesura, que permetrà fer un 35% de descompte al dentista a unes 260.000 persones, és un pas més per incorporar l’odontologia dins la cartera de serveis públics. Fins ara, 1.200 persones vulnerables usuàries dels serveis socials s’han beneficiat del dentista, mentre que el servei municipal de dentista amb preus assequibles obert a tota la població està paralitzat.